Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

28. november 2024*

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde på det civilretlige område – retternes kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser – forordning (EU) nr. 1215/2012 – specielle kompetenceregler – krav i kontraktforhold – artikel 7, nr. 1), litra b), andet led – aftale om levering af tjenesteydelser – software, der er udviklet i en medlemsstat, og som er tilpasset behovene hos en kunde, der har hjemsted i en anden medlemsstat – opfyldelsessted«

I sag C-526/23,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) ved afgørelse af 13. juli 2023, indgået til Domstolen den 17. august 2023, i sagen

**VariusSystems digital solutions GmbH**

mod

**GR, i sin egenskab som ejer af selskabet B & G,**

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af formanden for Første Afdeling, F. Biltgen (refererende dommer), som fungerende formand for Anden Afdeling, formanden for Femte Afdeling, M. L. Arastey Sahún, og dommer J. Passer,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– VariusSystems digital solutions GmbH ved Rechtsanwälte S. Duschel, K. Hanten og C. Kurz,

– GR, i sin egenskab som ejer af selskabet B & G ved Rechtsanwälte T. Börner og S. Scheed,

* Processprog: tysk.

– Europa-Kommissionen ved L. Hohenecker og S. Noë, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 5. september 2024,

afsagt følgende

## Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, nr. 1), litra b), andet led, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT 2012, L 351, s. 1).

2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem VariusSystems digital solutions GmbH (herefter »VariusSystems«), etableret i Østrig, og GR, som er ejer af selskabet B & G, der har hjemsted i Tyskland, vedrørende et krav om betaling af honorarer for udvikling og anvendelse af en software, som er introduceret af VariusSystems.

### Retsforskrifter

3 15. og 16. betragtning til forordning nr. 1215/2012 har følgende ordlyd:

»(15) Kompetencereglerne bør frembyde en høj grad af forudsigelighed og være baseret på sagsøgtes bopæl som det principielle kriterium. Dette kompetencekriterium bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde, hvor det på grund af tvistens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningskriterium til grund. [...]

(16) Som kompetencekriterium bør sagsøgtes bopæl suppleres med alternative kriterier baseret på en sags nære tilknytning til en bestemt ret eller på hensynet til god retspleje. Kriteriet nær tilknytning bør tjene til at skabe retssikkerhed og undgå muligheden for, at sagsøgte indstævnes for en ret i en medlemsstat, som vedkommende ikke med rimelighed kunne forudse. [...]«

4 Forordningens artikel 4 fastsætter følgende i stk. 1:

»Med forbehold af denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.«

5 Samme forordnings artikel 7 bestemmer:

»En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat:

1) a) i sager om kontraktforhold ved retten på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes
   b) ved anvendelsen af denne bestemmelse, og medmindre andet er aftalt, er opfyldelsesstedet for den forpligtelse, der ligger til grund for sagen:

– ved salg af varer, det sted i en medlemsstat, hvor varerne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret

– ved levering af tjenesteydelser, det sted i en medlemsstat, hvor tjenesteydelserne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret

c) er litra b) ikke relevant, finder litra a) anvendelse.

[...]«

## Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

6 VariusSystems udviklede en software til GR til analyse af covid-19-test. VariusSystems og GR indgik mundtligt en aftale om udvikling og anvendelse af softwaren til brug i Tyskland. VariusSystems skulle betales for hver test, der blev udført med succes. Parterne aftalte hverken et bestemt opfyldelsessted eller en kompetent ret i tilfælde af tvister.

7 Det fremgår af sagsakterne for Domstolen, at parterne er uenige om, hvorvidt den nævnte software opfylder alle gældende lovkrav.

8 VariusSystems anlagde et søgsmål med påstand om betaling af et beløb på 101 587,68 EUR, idet selskabet støttede de østrigske retters internationale kompetence på den omstændighed, at den omhandlede levering af tjenesteydelser havde fundet sted i Østrig. Selv om softwaren ifølge selskabet løbende var blevet tilpasset til tysk brug, var alt arbejde blevet udført i Wien (Østrig).

9 GR bestred de østrigske retters internationale kompetence, idet selskabet gjorde gældende, at den leverede tjenesteydelse i det foreliggende tilfælde udelukkende bestod i anvendelsen af softwaren i Tyskland under overholdelse af de krav, der er fastsat i tysk ret på området.

10 Retten i første instans fastslog, at den ikke havde international kompetence, idet den bemærkede, at opfyldelsesstedet for den pågældende aftale var GR's hjemsted.

11 Appelretten stadfæstede denne afgørelse, idet den i det væsentlige fandt, at tjenesteydelser, der ikke leveres på et fast sted, anses for at være leveret på det sted, hvor modtageren af disse ydelser har adgang hertil. I det foreliggende tilfælde befandt dette opfyldelsessted sig derfor i Tyskland.

12 Den forelæggende ret, for hvilken der er iværksat revisionsanke til prøvelse af appelrettens afgørelse, ønsker oplyst, om det afgørende sted med henblik på fastlæggelsen af opfyldelsesstedet i tilfælde af fjernydelser er det sted, hvor leverandøren af den pågældende tjenesteydelse, dvs. i det foreliggende tilfælde VariusSystems, har frembragt ydelsen, eller det sted, hvor denne tjenesteydelse er blevet leveret, og hvor modtageren heraf, dvs. i det foreliggende tilfælde GR, har haft adgang hertil.

13 På denne baggrund har Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 7, nr. 1), litra b), i forordning [nr. 1215/2012] fortolkes således, at i tilfælde af en sag om kontraktforhold er opfyldelsesstedet for udvikling og løbende drift af en software, der er tilpasset de individuelle behov hos en kunde, som har hjemsted i medlemsstat A (i det foreliggende tilfælde [i] Tyskland), beliggende på det sted, hvor

a) den intellektuelle frembringelse (»programmering«), der ligger til grund for softwaren, udføres af et selskab med hjemsted i medlemsstat B (i det foreliggende tilfælde [i] Østrig), eller

b) hvor softwaren tilgår kunden, dvs. hvor der opnås adgang til softwaren, og hvor denne bliver anvendt?«

**Om det præjudicielle spørgsmål**

14 Den forelæggende ret ønsker med sit spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, nr. 1), litra b), andet led, i forordning nr. 1215/2012 skal fortolkes således, at »opfyldelsesstedet« for en aftale om udvikling og efterfølgende anvendelse af en software, der skal imødekomme behovene hos en kunde med hjemsted i en anden medlemsstat end den, hvor selskabet, der har frembragt, udviklet og programmeret denne software, er etableret, er det sted, hvor arbejdet med frembringelse, udvikling og programmering af den nævnte software er udført, eller i den forstand, at det omtalte opfyldelsessted er det sted, hvor denne kunde tilgår den nævnte software, dvs. opnår adgang til og anvender softwaren.

15 Det skal i denne henseende bemærkes, at forordning nr. 1215/2012 tilsigter at gøre reglerne for retternes kompetence på det civil- og handelsretlige område ensartede ved at fastsætte kompetenceregler, som frembyder en høj grad af forudsigelighed og således tilsigter ud fra hensynet til retssikkerheden at styrke den retslige beskyttelse af personer bosat i Den Europæiske Union ved at gøre det let for en sagsøger at finde den ret, for hvilken sagen kan indbringes, og ved at gøre det muligt for sagsøgte på rimelig vis at forudse, ved hvilken ret vedkommende kan sagsøges (dom af 14.9.2023, EXTÉRIA, C-393/22, EU:C:2023:675, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

16 Den specielle kompetenceregel for kontraktforhold fastsat i artikel 7, nr. 1), i forordning nr. 1215/2012 opfylder et formål om nærhed og er begrundet med tilstedeværelsen af en tæt tilknytning mellem den pågældende kontrakt og den ret, som skal dømme i sagen (jf. i denne retning dom af 14.9.2023, EXTÉRIA, C-393/22, EU:C:2023:675, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).

17 Som den forelæggende ret i det foreliggende tilfælde har konstateret, vedrører den i hovedsagen omhandlede aftale levering af tjenesteydelser som omhandlet i artikel 7, nr. 1), litra b), andet led, i forordning nr. 1215/2012, der vedrører en gruppe af aktiviteter, nemlig frembringelsen, programmeringen, vedligeholdelsen og den fortsatte tilpasning af en individualiseret software.

18 For så vidt angår opfyldelsesstedet for kontraktlige forpligtelser, der udspringer af en sådan aftale, definerer den nævnte artikel 7, nr. 1), litra b), andet led, tilknytningskriteriet selvstændigt i forhold til denne aftale – med henblik på at styrke formålet bestående i tilvejebringelse af ensartede kompetenceregler for retterne ud fra et ønske om forudsigelighed og således retssikkerhed – som det sted i en medlemsstat, hvor tjenesteydelserne i henhold til kontrakten er blevet leveret eller skulle have været leveret. Dette selvstændige tilknytningskriterium anvendes på alle krav, der udspringer af én og samme kontrakt om levering af tjenesteydelser (dom af 14.9.2023, EXTÉRIA, C-393/22, EU:C:2023:675, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

19 Den ret, der i henhold til artikel 7, nr. 1), litra b), andet led, er kompetent til at påkende krav baseret på en aftale om levering af tjenesteydelser, er derfor retten i den medlemsstat, hvor leveringen af tjenesteydelser hovedsageligt finder sted, således som dette kan udledes af aftalens

bestemmelser, samt, hvis der ikke findes sådanne bestemmelser, det sted, hvor aftalen reelt gennemføres (jf. i denne retning dom af 8.3.2018, Saey Home & Garden, C-64/17, EU:C:2018:173, præmis 45).

20 I tilfælde af flere kontraktlige forpligtelser må den omhandlede aftales karakteristiske forpligtelse fastlægges (jf. i denne retning dom af 15.6.2017, Kareda, C-249/16, EU:C:2017:472, præmis 40).

21 Hvad angår en aftale om levering af software som den i hovedsagen omhandlede skal det, som Europa-Kommissionen har anført i sit skriftlige indlæg, fastslås, at frembringelsen og programmeringen af en software ikke udgør den karakteristiske forpligtelse i en sådan aftale, eftersom den tjenesteydelse, der er genstand for denne, ikke faktisk leveres til den pågældende kunde, så længe denne software ikke er operationel. Det er nemlig først fra det tidspunkt, hvor den nævnte software kan anvendes, og hvor dens kvalitet kan kontrolleres, at denne tjeneste rent faktisk vil blive leveret.

22 Henset til, at den karakteristiske forpligtelse i en aftale om onlinelevering af en software som den i hovedsagen omhandlede består i at stille sidstnævnte til rådighed for den pågældende kunde, skal opfyldelsesstedet for aftalen anses for at være stedet, hvor denne kunde tilgår denne software, dvs. hvor kunden opnår adgang til og bruger softwaren.

23 Når den nævnte software er bestemt til at blive anvendt på forskellige lokaliteter, skal det præciseres, at dette sted ligger på den nævnte kundes bopæl, og, hvis der er tale om et selskab, på selskabets hjemsted, eftersom dette sted er bestemt og påviseligt såvel for sagsøgeren som for sagsøgte, og at det af denne grund både gør bevisførelsen og tilrettelæggelsen af retssagen lettere (jf. analogt dom af 19.4.2012, Wintersteiger, C-523/10, EU:C:2012:220, præmis 37).

24 Denne konklusion gælder, uanset om de specifikationer, som VariusSystems skulle overholde, således som GR har gjort gældende, var dem, der er fastsat i lovgivningen i den medlemsstat, hvor kunden har sit hjemsted, dvs. Forbundsrepublikken Tyskland. Selv om det er korrekt, at en sådan materiel tilknytning til denne medlemsstat svarer til forudsigeligheds- og nærhedskriterierne, som fremgår af henholdsvis 15. og 16. betragtning til forordning nr. 1215/2012, forholder det sig ikke desto mindre således, at parterne i tvisten i hovedsagen er uenige om rækkevidden af disse specifikationer, hvis afklaring henhører under den kompetente rets realitetsbehandling. Fastlæggelsen af opfyldelsesstedet for en aftale om levering af tjenesteydelser som omhandlet i forordningens artikel 7, nr. 1), litra b), andet led, kan imidlertid ikke afhænge af kriterier, der er specifikke for denne realitetsbehandling (jf. i denne retning dom af 25.3.2021, Obala i lučice, C-307/19, EU:C:2021:236, præmis 90).

25 Henset til de ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 7, nr. 1), litra b), andet led, i forordning nr. 1215/2012 skal fortolkes således, at »opfyldelsesstedet« for en aftale om udvikling og efterfølgende anvendelse af en software, der skal imødekomme behovene hos en kunde med hjemsted i en anden medlemsstat end den, hvor selskabet, der har frembragt, udviklet og programmeret denne software, er etableret, er det sted, hvor kunden tilgår den nævnte software, dvs. opnår adgang til og anvender softwaren.

## Sagsomkostninger

26 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

**Artikel 7, nr. 1), litra b), andet led, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område**

**skal fortolkes således, at**

**»opfyldelsesstedet« for en aftale om udvikling og efterfølgende anvendelse af en software, der skal imødekomme behovene hos en kunde med hjemsted i en anden medlemsstat end den, hvor selskabet, der har frembragt, udviklet og programmeret denne software, er etableret, er det sted, hvor kunden tilgår den nævnte software, dvs. opnår adgang til og anvender softwaren.**

Underskrifter